
Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2016:16

Förankra Sjukhuskyrkan i Svenska kyrkans organisation

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2016:88 där det föreslås att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att utarbeta förslag på reglering i kyrkoordningen om att det i varje församlingsinstruktion ska finnas en beskrivning av församlingens ansvar för sjuka och för samspelet med Sjukhuskyrkan. Utskottet menar att församlingsinstruktionen naturligtvis ska behandla församlingens egen sjukhuskyrkoverksamhet. Däremot bör inte andra frågor som avser samspelet med Sjukhuskyrkan tas upp där. Utskottet föreslår därmed att motion 2016:88 ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:88.

Motionens förslag

Motion 2016:88 av Hanna Unger m.fl., Förankra Sjukhuskyrkan i Svenska kyrkans organisation

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag på reglering i kyrkoordningen om att det i varje Församlingsinstruktion ska finnas en beskrivning av församlingens ansvar för sjuka och för samspelet med Sjukhuskyrkan.

Bakgrund

Församlingsinstruktionen var en nyhet som infördes vid kyrkoordningens tillkomst. I Andra kyrkolagsutskottets betänkande om förslaget till kyrkoordning (2Kl 1999:1) angavs som församlingsinstruktionens syfte att låta det gemensamma ansvarstagandet komma till uttryck i en praktiskt hanterbar form och att vara ett instrument för stiftets tillsyn men även ge stiftet insyn i det lokala arbetet.

En grundläggande bestämmelse om församlingsinstruktionen finns i 2 kap. 6 § i kyrkoordningen. Där sägs att det för varje församling ska finnas en församlingsinstruktion som anger hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift samt att flera församlingar som samverkar i ett pastorat har en gemensam församlingsinstruktion.

I 57 kap. 5–7 §§ finns närmare bestämmelser om församlingsinstruktionens innehåll, hur den utarbetas och om hur beslut fattas om församlingsinstruktionen. Dessa bestämmelser har ändrats på några punkter under årens lopp. Det har bl.a. gällt bestämmelserna om verksamhet på andra språk än svenska och att barnets perspektiv ska finnas med utifrån en barnkonsekvensanalys. I samband med 2012 års beslut om

ändringar i den lokala strukturen togs bl.a. in bestämmelser om att ansvarsfördelningen mellan församlingar och pastorat för den grundläggande uppgiften ska behandlas i församlingsinstruktionen.

Ursprungligen fanns bestämmelser om att vissa personalfrågor skulle behandlas i församlingsinstruktionen. Det gällde samverkan med andra församlingar i personalfrågor och fortbildning för personal som arbetar med den grundläggande uppgiften. Efter att detta har utgått kan det sägas ha blivit en tydligare koncentration på det som hela tiden varit det centrala innehållet, nämligen ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift. Det har genom motioner väckts förslag om vissa förändringar på detta område. Vid 1999 års kyrkomöte fanns förslag om att den kyrkomusikaliska verksamheten särskilt skulle tas med i bestämmelserna (mot. 1999:178 och 198). Detta avvisades med motiveringen att den kyrkomusikaliska verksamheten är en del av gudstjänstlivet (2KL 1999:1). 2001 års kyrkomöte avvisade ett förslag om att begravningsverksamheten skulle behandlas i församlingsinstruktionen (Kr 2001:7). Ett förslag om en pastoral för volontärer i församlingsinstruktionen avslogs av 2011 års kyrkomöte (TU 2011:14). Ett annat förslag med viss koppling till nyss nämnda, nämligen om ”en obligatorisk uppgift i varje församlingsinstruktion om församlingens/pastoratets frivilligarbete”, avslogs av 2013 års kyrkomöte (TU 2013:3).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:88.

I likhet med vad som anges i motionen tog utskottet i sina överläggningar en utgångspunkt i vistelsebegreppet. Det innebär att den församling där ett sjukhus är beläget enligt 2 kap. 1 § i kyrkoordningen har ansvaret för den kyrkliga verksamheten för dem som vistas på sjukhuset. Därmed hör det också till det som behöver finnas med i församlingsinstruktionens pastorala program för den församlingen. Motionsförslaget går längre när det sägs att varje församlingsinstruktion ska behandla inte bara församlingens ansvar för sjuka som tillhör eller vistas i församlingen utan även en beskrivning av samspelet med Sjukhuskyrkan.

Flera frågor avseende Sjukhuskyrkan behöver behandlas på ett bredare plan än bara i en enskild församling. Hit hör finansieringen när det är fråga om ett sjukhus med ett stort upptagningsområde. Sjukhuskyrkans verksamhet gäller då många personer som inte bor eller tillhör församlingen där sjukhuset är beläget. Det kräver också att finansieringen bygger på mer än kyrkoavgifterna i den församlingen. Det är naturligt att den gemensamma finansieringen sker genom strukturbidrag från stiftet. En annan sak är att det kan behövas överenskommelser om samverkan mellan Sjukhuskyrkan och flera församlingar. Utskottet menar dock att frågor av detta slag inte hör hemma i församlingsinstruktionen. Det finns goda skäl för att på det sätt som har skett vid andra tillfällen när det framförts förslag om nya obligatoriska uppgifter i församlingsinstruktionen inta en restriktiv hållning. Det har ändå tillförts en del nya förhållanden som ska behandlas i församlingsinstruktionen. Det finns en risk för en viss överbelastning. Utskottet menar att det som tas upp i motion 2016:88 inte bör leda till nya bestämmelser om obligatoriska moment i församlingsinstruktionen och föreslår därmed att motionen ska avslås.

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Inger Wahlman, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Emilia Lindstrand, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Kent Karlsson, Sven Kerst, Anna Ekström, Sten Elmberg, Lisbeth Göranson, Anders Novak och Hanna Unger.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Margareta Carlenius, Catharina Erdtman, Stefan Linderås, Bertil Murray, Ingrid Borgström, Helena Nordvall, Kerstin Rossipal, Anna-Lena Carlsson, Ann-Christin Alexius, Helena Elmqvist och Helena Björkman.

Biskoparna Eva Brunne och Per Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.